

ההשקפה הדינית

ב כי מערכת בחירות יורד ערכה של האמת. בודאי. בכל מערכת בחירות קיימת אינפלציה מילולית זוהרת, והמילים מאבדות במהירות את תוכןן. בודאי. בכל מערכת בחירות פועלים עסקי-מפלגות על סמך ההנחה שאפשר לשכר את הציבור למשך כמה שבועות בקוקטייל של דברי-כזב עד בוקר אחר-הבחירות. בודאי. אך נדמה כי עוד לא היתה מערכת בחירות בישראל אשר בה היו לשקר רגליים כה ארוכות, ופה כלי-כך גדול, כמו הפעם. נדמה כי הפעם מאמינים כימעט כל הרוברים כי ציבור-הבחרים מורכב מכסי-לים, שלא קראו עיתונים במשך ארבע שנים, וששכחו גם את המעט ששמעו.

יקה, למשל, את דבריה של מפלגת האמת.

(ערכתי פעם מחקר כדי להוכיח כי בדרך-כלל מעיד שמה של מפלגה על תוכנה — בדרך ההיסוף. מפלגה שקמה כתוצאה מפי-לוג קוראת לעצמה, לרוב, מפלגה "מאוחדת". מפלגה השייכת לשוליים קוראת לעצ-מה "מרכזי". מפלגה השואפת למישטר של שיעבוד, נוטה להתקטט במילה "חרות". מפלגה המבקשת לשלוח שובתים לבית-הסו-הר קוראת לעצמה "ליברלית". וכן הלאה. הנחה זו, אשר קל לוודא אותה במציאות הישראלית, מעניקה עניין מיוחד למפלגה ה"בוחרת", כי סימני-הכר, באותיות "אמת").

אתה מפלגת אמת קיימה זה עתה ועד-נה. באותה מפלגה קם אהרון בקר והודיע כי מפלגתו מתנגדת להתערבות המדינה בענייני עבודה.

ואתה עומד ותוהה. מה להעריץ יותר — את חוצפתו של האיש, או את השליטה העצמית של הכי-ריו, שלא פרצו כצחוק?

בארבע השנים האחרונות הקדישו מר בקר וחבריו בממשלה את מיטב מירצם וכוחם להגשמת שאיפה אחת: להביא להת-ערבות המדינה בענייני עבודה, לחוקק חר-קים שיכבלו את העובדים ושימנעו בעדם מלפרוק את עול הבוטים של ההסתדרות. הם חוקקו חוק לכינון בתי-משפט פני-ענייני עבודה, מאפשר לשוטט-עבודה לשלוח לבית-הסוהר פועלים שובתים, בעונת בויון בית-המשפט.

הם הפעילו צווי-ריאות של המדי-נה לזיכוי השביתות, אחרי שלא הצליחו לשברן בעזרת מפירי-שביתה. הם ניסו לחוקק את חוקי-המוש-בים, שבא לאפשר את ישולם ואת גירוי-שם של חברי-מושבם מנחלתם, בעזרת ה-משטרה.

הם חוקקו חוק ל-צינון שבי-תות, הבא לנצל את כוח המדינה כדי לתת למנגנון ההסתדרותי שהות של כמה ימים, לפני פרוץ שביתה מקומית, כדי ל-הפעיל את כל אמצעי הטרור, השוחד וה-איומים לשבירת נציגיהם של העובדים. אין שמץ של ספק כי כננסת הבאה מתכוונת מפלגת העבודה לחוקק חוקים של תיווך-חובה וזרי-ררות-חובה, כהסוואה או בלי הפי-וואה, כדי למנוע שביתות. שהרי כל שביתה מכוונת, כיום, נגד מנגנון ההסתדרות, ונגד שני ה-מעבדים הגדולים ביותר בישר-אל: ההסתדרות עצמה והממשלה, שבהן שלטת מפלגת מר בקר.

שהעז לתבוע שיפור כלשהו של תנאי-עבודתו, ולוא אף באגורה אחת, בתקופה שבה עלו רוחי הבנקים בהרבה עשרות אחוזים — היה "מופקר" אליבא דגח"ל. הייתי רוצה לקרוא עכשיו מודי-עות של מפלגות אלה, הפונות אל הבוחרים בהסתדרות בלשון "מופקרים יקרים...", או סיפמות ברוח: "כל המופקרים בוחרים בי-גח"ל". זה בוודאי היה מוסף מיי-מד היתולי למערכת עגומה זו. תחת זאת משתוללת השקרנות.

★ ★ ★

ל זה אינו אלא הקדמה — כשם שכל הבחירות להסתדרות אינן אלא הקדמה לבחירות לכנסת.

ומה שעומד להתרחש בבחירות-ההן — כבר ברור מראש.

אנשי הטיפוח משתפכים מרוב אהבה ל-ערבים, להם מובטח שפע של אושר בארץ-ישראל היהודית השלמה. שוחרי-השלום של מפ"ם יקראו לציבור להצביע בעד משה דיין, אמנון לינן ושאר שוחרי-שלום מוש-בעים. ליע והמפד"ל יתחרו ביניהם בתבי-עות קיצוניות להתנתלות בשטחים "המ-שוחריים", למען שלום וביטחון, וכי, וכי. בארצות-הברית נחקק השבוע חוק המטיל עונשים חמורים ביותר על מיפעלים הרושמים על עמיפת מוצריהם תיאורים כוזבים של טיב המוצר.

בארץ אין עדיין חוק כזה, וזוהי שעי-רוריה בסני עצמה. אבל אפילו בארץ אפשר לתבוע לדין פלילי, בעון הונאה, את מי שמוכר ללקוחותיו בשר-חזיר בתור בשר-עגלה, או חומצת-גפרית בתור מיץ-תפוזים. לגבי תעמולת-הבחירות, אין הגבלה כזו. מותר לשקר. מותר למכור סחור-רה כוזבת. מותר לזייף את תיאור-המוצר.

שום בוחר לא יוכל לסנות אחרי הבחי-רות לבית-המשפט, כדי לתבוע פיצויים מ-מפלגה שהבטיחה לו עליית-שכר, ושתג-שים למחרת הבחירות הקפאת-שכר.

★ ★ ★

ש לכד העניין הזה צד פיקאנט, שכדאי לעמוד עליו.

כימעט כל המפלגות מעסיקות עתה אנ-שי-פירסומת מיקצועיים, כדי למכור את סחורתן.

ככל שיש למפלגה פחות לומר, כך זקוקה היא יותר למומחים כדי לנסח את אשר היא אומרת.

כך קורה שמי שכתב אתמול "הודעה ליתושים" בשם פזוטוס, למשל, כותב עתה "הודעה לעובדים" בשם יוסף אלמוגי ויש-ראל ישעיהו. מי שכתב מודעות למען שמטו-נקה או סבון יצהר, כותב עתה מודעות למען מפלגת האמת ומפלגת החרות.

ויש רק חברי קטן אחד.

כאשר האיש כותב למען פזוטוס, הוא נדרש לכתוב אמת. כי יצרני פזוטוס רוצים למכור את מוצריהם ויסיימו, שנה אחרי-שנה, ואין הם יכולים להרשות לעצמם ל-אכזב ולהרגיז את הקונים.

כאשר אותו איש כותב מוסף בשם אמת, הוא יודע שמותר לו לשקר ככל העולה על רוחו. כי הבורח נדרש לבחור רק פעם אחת — ולמחרת היום לא איכפת למפלגה מה הוא הישוב. היא מקוה שהאיש שכתב את הכל בעוד ארבע שנים — כשם ששכח את אשר הבטיחו לו לפני ארבע שנים. "הודעה לבוחרים — היהדרו מיי-מודעות בבחירות..."

שתנאי-העבודה שלו ייקבעו עלידי איזשהו פקיד ממלכתי, החי לו באולימפוס שלו, במשרד ממוזג-אחור בירושלים, והמקבל פקודות מיוסף אלמוגי.

במישטר של בוררות-חובה ותי-וודי-חובה, עובד כזה הולך לבית-הסוהר. כי הוא מפר את חוקי-המי-דינה, ואשם בבזיון בית-המשפט. קיימים חוקים כאלה בכמה וכמה ארצות. ובכולן, ללא יוצאת מן הכלל, הוכח באופן סטטיסטי כי חוקים אלה מביאים לריבוי-השביתות ולהארכת תקופת השביתות. משום-מה אין העובדים נעשים מתונים וציי-תנים יותר כאשר שולחים את נציגיהם

יכול משהו לבוא ולומר: "זה טוב. הל-חאי שכל השובתים ילכו לבית-הסוהר, אפי-שר להפעיל את הנמלים, ואת הדואר, ואת שרותי ההנדסה, ואת בתי-הספר, ואת שרותי השידור, בעבודה של אסירים. אפשר להעי-ביר את כלא דמון לנמל-חיפה, ואת הדואר המרכזי לכלא רמלה."

אנו חיים בארץ דמוקרטית, ויש לכל מפ-לגה הזכות להטיף לדיעה זו. מותר לה-מוספים-של-אמת.

אבל משום-מה אין אף אחת עי-שה זאת. תחת זאת שולחים את חברי-הכנסת בקר

לבית-הסוהר. להיפך: הם מתרגזים עוד יו-תר, ושובתים עוד יותר. וגם אחרי תום-השביתה, הם מתנכלים לפריון-העבודה.

זה נכון בכל מישטר דמוקרטי. נדמה לי שזה נכון אפילו בארצות-הקומוניסטיות והפאשיסטיות, שי-כבולן קיימים חוקים כאלה.

אך עונת-המצח של מפלגות הימין אינה מגיעה לשיאה בהעלמת-אמיתות אלה. השיא הוא באותן מודעות, המי-תארות אותן כידידות מושבעות של העובדים, המגינות בחירוף-נפש על האינטרסים שלהם.

במשך ארבע שנים שעתיים בכנסת את-נאומיהם של דוברי גח"ל — גם לפני ש-גורשו ממנה אליעזר שוסטק ושוחפיו, וגם לאחר מכן.

ככל הנאומים האלה על ענייני-עבודה חזרה עד בוש מילה אחת: "הפקרות". ותמיד היתה "הפקי-רות" של עובדים.

"הפקרות" ביחסי-עבודה. "הפקרות" בי-מיפעל ארגון, בבתי-הספר, בנמלים. כל מי

— אדם שלא בא כימעט מעולם לכנסת, אלא כדי להצביע למען חוקים של התער-בות המדינה בענייני עבודה — ומטילים עליו לשקר במצח נחושה.

★ ★ ★

ממפלגת האמת של מר בקר למפ-לגת החרות של מר אריה בן-אליעזר, או למפלגת החופש של מר אליעזר שוסטק, (לגבי שמות המפלגות — ראה לעיל.) שתי המפלגות הרביזיוניסטיות האלה דוג-לות בבוררות-חובה, כפי שציחה עליהן זאב-זיבוניסקי.

זו זכותן, כמובן. אבל הן לא אומרות זאת, חלילה. נדמה להן כי המילים "בוררות חובה" אינן מצל-צלות יפה. לכן הן מדברות על משהו נחמד וחביב יותר, הקרוי "תיווך חובה".

זה לא שקר, חלילה. זוהי רק חצי-אמת. הן לא אומרות לבוחרים מה יקרה להם אם יתקבל חוק כזה, ואם יסרבו או לציית לפסקי-דין של ה"בורר" (או ה"מתווך"). משום-מה אין אף עובד אחד מסכים לכך